

SITUAȚIILE DE RISC

ANALIZA DE RISC DIN DOMENIUL DE ACTIVITATE

Extras din Planul de Administrare R.A. ROMATSA

R.A. ROMATSA abordează cu responsabilitate procesul de identificare, evaluare și gestionare a riscurilor, aliniindu-se celor mai bune practici europene și internaționale în domeniul siguranței aviatice și al managementului organizațional.

Riscurile identificate în domeniul de activitate se încadrează în următoarele domenii:

OPERAȚIONAL

FINANCIAR

SIGURANȚĂ

SECURITATE CIBERNETICĂ

PROCESE/ACTIVITĂȚI DE MANAGEMENT ȘI SUPT

ORGANIZAȚIONAL

RESURSE UMANE

CADRU LEGISLATIV APLICABIL

OPERAȚIONAL

Riscurile operaționale includ:

- Reducerea traficului aerian din cauze neprevăzute (e.g. pandemie, conflicte regionale)
- Fenomene meteorologice severe care pot afecta serviciile de navigație aeriană (întârzieri, rerutări, anulări).

FINANCIAR

RISCU DE TRAFIC

Conform Regulamentului (UE) 2019/317, variațiile traficului aerian sunt gestionate prin mecanismul de împărțire a riscului de trafic:

- pierderea este suportată integral de către R.A. ROMATSA, în cazul în care traficul efectiv este sub nivelul prognozat cu un procent strict mai mic de 2%;
- pierderea ce depășește 2% se împarte între R.A. ROMATSA și operatori în proporție de 30-70 %, în cazul în care traficul efectiv este sub nivelul prognozat cu un procent mai mare sau egal de 2% și mai mic de 10%;
- se aplică mecanismul anterior, în cazul în care traficul efectiv este sub nivelul prognozat cu un procent mai mare sau egal de 10%, iar ce depășește acest prag va fi suportat integral de operatorii aerieni.

RISCU PRIVIND CREȘTEREA CHELTUIELILOR DATORATE UNOR FACTORI EXTERNI R.A. ROMATSA

Factorii externi R.A. ROMATSA ce pot determina creșterea cheltuielilor sunt:

- elemente de cost neprevăzute, ce pot decurge din acțiuni ale unui terț și îndreptate în mod justificat sau nu, asupra regiei, inclusiv penalizări/sanțiuni economice aplicabile României și care pot afecta R.A. ROMATSA;
- modificări neprevăzute ale reglementărilor naționale și contabile în materie de pensii;
- modificări neprevăzute ale dreptului fiscal național;
- elemente de cost neprevăzute și neasumate prin Planul de Performanță al României, dar care răspund unor obligații legale;
- modificări neprevăzute ale costurilor ce decurg din acorduri internaționale;
- modificări semnificative ale ratelor dobânzii creditoare.

Managementul riscului privind creșterea cheltuielilor datorate unor factori externi R.A. ROMATSA mai sus identificați va fi realizat prin intermediul mecanismului de împărțire a riscului de cost conform Regulamentului (UE) 2019/317.

RISCU PRIVIND REALIZAREA CHELTUIELILOR DE CAPITAL

Riscuri generate de:

- Întârzieri în implementarea proiectelor.
- Ineficiență în utilizarea resurselor alocate investițiilor.

Conform Regulamentului (UE) 2019/317, pentru investițiile noi sau existente atunci când "costurile reale se situează sub costurile determinate, furnizorul de servicii de navigație aeriană sau statul membru în cauză rambursează diferența utilizatorilor spațiului aerian, printr-o reducere a ratei unitare în anul $n + 2$ sau în următoarea perioadă de referință".

SIGURANȚĂ

Riscurile sunt evaluate și gestionate conform procedurii „Evaluarea și reducerea riscului în ANS/ATM”, document care:

- Asigură identificarea sistematică a pericolelor.

- Clasifică modificările (impact asupra siguranței).
- Include fișe de identificare și evaluare a riscurilor.

SECURITATE CIBERNETICĂ

Evoluțiile din ultimii ani în plan tehnologic prin multiplicarea formelor și intensității atacurilor cibernetice au impus noi priorități pentru agenda de reglementare a siguranței și securității în domeniul aviației civile.

Managementul riscului de securitate pentru sistemele informatice și de comunicații ale R.A.ROMATSA este un proces continuu și complex, care se desfășoară pe toată durata Ciclului de Viață al unui Sistem (CVS), începând cu faza de inițiere a proiectului unei modificări/unui sistem nou și până la scoaterea din uz.

Gestionarea riscurilor IT&C include:

- Evaluări pe tot parcursul ciclului de viață al sistemelor.
- Asigurarea integrității și disponibilității datelor.
- Autorizarea de securitate bazată pe evaluarea riscurilor.

Evaluarea riscurilor este obligatorie pentru:

- Sisteme ATM operaționale (CNS, MET, AIS, RDP etc.).
- Modificări tehnice/operaționale relevante.

PROCESE/ACTIVITĂȚI DE MANAGEMENT ȘI SUPORT

Aceste riscuri sunt identificate în:

- Harta proceselor din Manualul Sistemului de Management Integrat.
- Registrele de riscuri de la nivelul întregii regii și al fiecărei structuri.

Metodologia de identificare, evaluare și gestionare a riscurilor aferente proceselor/activităților de management și suport din cadrul R.A. ROMATSA este descrisă în Procedura Managementul Riscurilor. Astfel, au fost elaborate Registrul de Riscuri R.A. ROMATSA, care cuprinde riscurile semnificative la nivelul întregii regii și Registre de gestionare a riscurilor elaborate la nivelul fiecărei structuri ale regiei care cuprind atât riscurile semnificative, cât și cele care nu necesită măsuri de control.

ORGANIZAȚIONAL

Riscurile din această categorie vizează:

- Modul de gestionare a resurselor umane.
- Mecanismele decizionale și organizatorice.

În conformitate cu reglementările la nivel național privind controlul intern/managerial (OSGG 600/2018), transpuse în Manualul Sistemului de Control intern Managerial și cu Regulamentul de Organizare și Funcționare, managementul ROMATSA:

- Analizează anual riscurile împreună cu Echipa de Gestionare a Riscurilor și Comisia de Monitorizare.
- Elaborează planuri pentru limitarea consecințelor riscurilor.
- Este sprijinit de compartimentul de audit intern conform Legii 672/2002.

RESURSE UMANE

Riscuri identificate:

- Pensionări anticipate și pierderi de licență în rândul personalului operațional/tehnic.
- Dificultăți în recrutarea și formarea rapidă a personalului nou.

Riscurile legate de resursele umane sunt critice pentru continuitatea operațională a ROMATSA, în special în contextul pensionărilor anticipate și pierderii de licențe. Prin adoptarea unei strategii prompte de recrutare, formare și retenție a personalului, alături de implementarea de programe proactive de monitorizare a sănătății și performanței angajaților, aceste riscuri pot fi gestionate și atenuate pe termen lung.

CADRU LEGISLATIV APLICABIL

Riscul adoptării unor reglementări europene care să vizeze demonopolizarea serviciilor de navigație aeriană are implicații semnificative pentru ROMATSA și alte organizații similare. Demonopolizarea poate expune furnizorii naționali de servicii la concurență pe piața europeană, ceea ce ar putea afecta funcționarea, eficiența și sustenabilitatea pe termen lung a furnizorilor naționali de servicii de navigație aeriană.

De asemenea, introducerea unor reglementări mai stricte privind condițiile de muncă, timpul de odihnă, orele de muncă și pensiile poate aduce costuri suplimentare pentru ROMATSA.

DIRECTOR GENERAL,
Adrian COJOC

31.07.2025